

2007-04-11

Kommunfullmäktige

Redogörelse för revisorernas verksamhet år 2006

1 Inledning

Med hänvisning till revisionsreglementets § 10 lämnas följande redogörelse för revisionsverksamheten år 2006.

Revisorerna är ett kommunaldemokratiskt kontrollinstrument och målet för arbetet är ansvarsprövningen. Från 1 juli 2006 har de formella förutsättningarna för revisionsuppdraget skärpts och bl a har ansvarsprövningsprocessen och revisorernas oberoende varit i fokus.

Med resultatet av årets granskningar som grund prövar revisorerna om styrelser, nämnder och beredningar har fullgjort sitt uppdrag. Vår bedömning i frågan om ansvarsfrihet lämnas årligen till fullmäktige inför dess prövning och beslut. Fullmäktiges beslut i ansvarsfrihetsfrågan ska motiveras, om det inte är uppenbart obehövt, d v s när ingen kritisk synpunkt framställts från revisorerna eller fullmäktigeledamöter.

Vårt arbete regleras i kommunallagens 9 kap. och god revisionsred i kommunal verksamhet. Med god revisionsred menas processer, principer och tillvägagångssätt i granskning och bedömning. Den avser också vårt förhållningssätt i uppdraget och till dess förutsättningar.

Revisorernas granskningsuppdrag uttrycks i kommunallagen och här anges att vi årligen skall granska, i den omfattning som följer av god revisionsred, all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. På samma sätt ska vi, genom de av fullmäktige valda lekmanarevisorerna även granska verksamheten i de kommunala företagen. Revisorerna prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnden är tillräcklig.

Efter vår risk- och väsentlighetsbedömning prioriteras revisionsinsatser och dokumenteras i en årlig revisionsplan. Revisionsplanen är i stor utsträckning styrande för våra löpande granskningsinsatser. Alla granskningsinstanser planeras och genomförs så att de stödjer varandra i syfte att uppnå en effektiv revision. Följande aktiviteter och granskningar har genomförts under året.

2 Nämndsövergripande granskningar

Granskning av målstyrning, berör flera nämnder. Revisorerna kan utifrån granskningen konstatera att den rika målfloran i kommunen bidrar till en otydlighet i målstyrningsprocessen och att det inte är alldeles klart vilka mål som verkligen styr verksamheten. Detta i sin tur kan leda till bristande legitimitet för kommunen ur medborgarnas synvinkel. För att åstadkomma en mera ändamålsenlig målstyrning, behöver enligt vår bedömning, processer och arbetssätt förändras. Det är enligt vår bedömning viktigt att kommunledningen ser över formerna för målstyrningen. Styrningen kan enligt revisorernas bedömning betraktas som en teknik för att ytterst kunna förverkliga demokratin.

Granskning av kommunens styrdokument

Vi kan utifrån vår granskning konstatera att styrdokumentet oftast upplevs som tydliga och uppdaterade men även att de i vissa fall är otillgängliga eller saknas helt. För att åstadkomma en förbättring krävs bland annat att styrdokumentet går igenom och följs upp med en viss periodicitet och på ett mer strukturerat sätt än vad som görs idag. I rapportens sammanfattning lämnas förslag till förbättringar. I granskningen konstaterades att det läggs en hel del arbete på att ta fram styrdokumentet men inte lika mycket på att implementera dem, eller att följa upp att de efterlevs. Revisorerna rekommenderar att samtliga nämnder arbetar strukturerat med att implementera och följa upp efterlevnaden eftersom det är helt avgörande för om kommunfullmäktiges beslut ska få återverkningar i verksamheten på avsett sätt.

Granskning av upphandlingar

Granskningen har syftat till att klargöra hur genomförda upphandlingar förhåller sig till lagen om offentlig upphandling (LOU) och av fullmäktige beslutad policy för upphandling. Granskningen har omfattat ett urval av upphandlingar inom Servicenämnden, Renhållningsstyrelsen, Byggnadsnämnden och BSN Söder. Granskningen har visat på ett angeläget behov av att kommunstyrelsen säkerställer att lagen om offentlig upphandling och kommunens upphandlingspolicy efterlevs bättre.

Samtliga granskade nämnder uppvisade varierande brister i följsamhet gentemot kommunens upphandlingspolicy och i några fall även gentemot LOU. Detta innebär att Upphandlingsenheten inte fullt ut lyckats genomföra sitt uppdrag från kommunstyrelsen. Mot bakgrund av vad som redovisats ovan anser revisionen att Upphandlingsenheten bör intensifiera sitt arbete med informations- och utbildningsinsatser gentemot kommunens nämnder och förvaltningar. Upphandlingsenheten ges uppdrag att säkerställa en god intern kontroll samt att kvalitetssäkra kommunens upphandlingar. Revidering av policyn bör senast göras i samband med att den nya upphandlingslagstiftning träder i kraft, vilket förväntas ske under 2007.

Granskning av bisysslor

Vid granskningen konstaterades att 13,5 % av de tillsvidareanställda har någon form av engagemang i bolag eller motsvarande. Inom flera nämnder förekommer/förekommit bisysslor som inte varit kända hos arbetsgivaren. I samband med granskningen konstaterades att kommunstyrelsen och nämnderna behöver förbättra områden som information om regler för bisysslor, dokumentation av anställdas bisysslor samt rutiner för uppföljning och kontroll av anställdas uppgifter avseende bisysslor.

3 Fördjupade revisionsprojekt

Kommunstyrelsen

Uppföljning av granskning av jämställdhetsarbetet och åtgärder mot sexuella trakasserier

Under året har en uppföljning gjorts av den granskning som genomfördes 2004 avseende jämställdhetsarbetet. Uppföljningen avser också en avstämning av kommunens arbete för att förhindra sexuella trakasserier. Sammanfattningsvis kunde revisorerna konstatera en klar utveckling av jämställdhetsarbetet inom kommunen sedan förra granskningen. Fortfarande saknas dock en handlingsplan för jämställda löner på kommunnivå vilket är otillfredsställande. I rapportens sammanfattning ges förslag till förbättringar inom flera områden t ex arbetet med att synliggöra goda exempel. Särskilt viktigt är att tydliggöra jämställdhetsombudens roller och att tid och resurser avsätts för frågan.

Uppföljning av granskning av mångfaldsarbetet

Under året har en uppföljning gjorts av den granskning som genomfördes 2004 avseende mångfaldsarbete. Revisionen framhöll vikten av att alla nämnder utformar handlingsplaner anpassade till deras förhållanden för att kunna säkerställa måluppfyllelsen i mångfaldsplanen. I rapportens sammanfattning finns förslag till förbättringar inom flera områden t ex statistik, indikatorer för att mäta måluppfyllelsen mm. Särskilt viktigt är att tydliggöra mångfaldsombudens roller och att tid och resurser avsätts för dem.

Socialnämnden

Granskning av samverkan kring psykiskt funktionshindrade

Granskningen har förutom i Lunds kommun även genomförts i åtta andra kommuner i Skåne. Utifrån genomförd granskning konstaterades att ett flertal åtgärder behöver vidtas för att förbättra situationen för och samverkan kring de psykiskt funktionshindrade. I missivbrevet beskrivs förbättringsområden som t ex behov av utbyggnad av olika sysselsättningsverksamheter, boendestöd och olika boendalternativ för målgruppen. I rapporten lyfts också brister på psykiatriker inom regionens psykiatriska vård fram. Vidare finns det ett behov av att bygga ut såväl öppen- som slutenvården för att svara upp mot behovet av psykiatrisk vård och behandling.

Vård- och omsorgsnämnden

Granskning av vård och omsorg för äldre

Granskningen har genomförts som en samgranskning med Region Skåne. Sammantaget visade granskningen på en rad brister i samverkan för samordnad vårdplanering och brister i informationsöverföring. Bristerna avser såväl samverkan mellan kommun och region som brister i samverkan mellan slutenvård och primärvård. Revisionen bedömde dock att Lunds kommuns organisation för vårdplaneringsprocessen är ändamålsenlig och att kommunen genom sitt vårdplaneringsteam och primärvårdens SVP-team väl motsvarar de kompetenskrav som ställs. Vidare konstaterades att informationsöverföringen kring läkemedelsordinationen och den medicinska epikrisen inte var ändamålsenlig.

Granskning av kvalitetssystem - vård- och omsorgsnämndens äldreomsorg och LSS

Vid granskningen konstaterades att det fanns ett lednings- och kvalitetssystem för granskade verksamheter som fyller de krav som ställs. Samtidigt konstaterades brister vad gäller ordning, dokumentation och förankring av systemen. Bristerna avser i huvudsak riskanalys, dokumentation av ansvar och befogenheter och egenkontroll. Revisorerna bedömde också att det i många delar finns en ändamålsenlig organisation för kvalitetsarbetet. Ansvar för kvalitetsarbete enligt socialtjänstlagen uppfattas däremot inte lika tydligt i organisationen. Revisorerna har under januari månad 2007 erhållit svar från nämnden över vidtagna åtgärder med anledning av granskningen.

Tekniska nämnden

En *granskning av avtalsuppföljning* har genomförts. Syftet med granskningen var att besvara frågan om det finns en god intern kontroll avseende att ställa krav och följa de avtal som kommunen har slutit med olika leverantörer. När det gäller tekniska nämnden konstaterades att avtalen om skötselentreprenad gällande parkmark uppfyllde kraven på god intern kontroll. När det gäller avtalen avseende färdtjänst och stadstrafik var det vår bedömning att det fanns brister i tillämpningen av gällande avtal. Vidare bedömde revisorerna återredovisningen av kollektivtrafikavtalen till tekniska nämnden som otillfredsställande. Revisorerna har under januari 2007 erhållit svar från nämnden över vidtagna åtgärder.

Utbildningsnämnden

Granskning av ersättningarna från högskolorna.

Syftet med granskningen var att granska om kommunens rutiner för hantering av ersättningen från högskolan är ändamålsenlig, uppfyller kraven på en god intern kontroll och tillämpliga delar av KRL. Efter granskning konstaterades att berörda nämnder sköter hanteringen på ett i allt väsentligt tillfredsställande sätt.

Granskning av avtalsuppföljning

Syftet med granskningen var att besvara frågan om det finns en god intern kontroll avseende att ställa krav och följa de avtal som kommunen har slutit med olika leverantörer. När det gäller utbildningsnämndens möjligheter till insyn och uppföljningar inom de avtal som ingått i granskningen bedömde revisorerna dessa som väl tillgodosedda. Förhållandet möjliggör för nämnden att upprätthålla en god intern kontroll.

Kraftringen AB och Lunds Energikoncernen AB (publ.)

Under 2006 har en granskning genomförts avseende *upphandlingar* inom Kraftringen AB. Utifrån de granskade upphandlingarna bedöms upphandlingsverksamheten i stort vara i enlighet med LOU och riktlinjerna. Vi har dock noterat en del avvikelser vilket föranleder oss att rekommendera förfaringsätt vid upprättande av öppningsprotokoll, val av upphandlingsform och förfarande då ingen leverantör lämnat anbud.

Lunds Kommuns Fastighets AB (publ.)

Under 2006 har en granskning genomförts av *upphandlingar* inom LKF:s ansvarsområde. Vid granskningen konstaterades att det var positivt att koncernen fastställt riktlinjer för upphandlingsverksamheten. Policy- och Rutinbeskrivning för upphandlingar bedöms som tydlig, bland annat avseende ansvar för upphandlingar. Utifrån de granskade upphandlingarna bedömdes dock upphandlingsverksamheten behöva förbättras för att uppfylla LOU och riktlinjerna bl a avseende öppningsprotokoll, förfrågningsunderlag, utvärderingskriterier och tid för avtals-tecknande. Lekmannarevisorerna vill i sammanhanget poängtera vikten av att ha ett intern kontrollsystem som garanterar att risknivån vid upphandlingarna är acceptabel.

Lunds Kommuns Parkerings AB

Under 2006 har en granskning genomförts av *upphandlingar*. Syftet med granskningen var att klargöra hur en del av bolagets nuvarande avtal förhåller sig till lagen om offentlig upphandling (LOU). Granskningen visade att Lunds Kommuns Parkerings AB har många muntliga avtal och överenskommelser men även skriftliga avtal. Gemensamt för alla är att inga avtal eller överenskommelser varit föremål för någon upphandling. I rapporten beskrivs flera inköp/upphandlingar som inte har upphandlats i enlighet med LOU. I granskningen konstaterades också att bolaget saknar en upphandlingspolicy och anser att en sådan ska fastställas av styrelsen.

4 Årsredovisning och delårsrapport

Granskning av 2006 års bokslut och årsredovisning

Granskningen av årsredovisningen syftar till att pröva om denna ger en rättvisande bild av resultatet och den ekonomiska ställningen per den 31 december 2006 samt om upplysningar lämnats om händelser av väsentlig betydelse. Vi granskar också om en analys görs av verksamhetens utfall i kvalitativa och kvantitativa termer. Revisorernas synpunkter efter granskning av årsredovisningen lämnas i separat rapport, se bilaga till revisionsberättelsen. Rapporten har genomgått med företrädare för kommunstyrelsen och kommunfullmäktiges presidium i anslutning till slutrevisionen.

Granskning av delårsrapport januari-augusti 2006

Vid granskningen konstaterades att delårsrapporten i allt väsentligt uppfyller kraven enligt den kommunala redovisningslagen. Den prognos som lämnades i del-

årsrapporten visade på att kommunen kommer att uppnå ekonomisk balans år 2006. Vidare konstaterades att det ekonomiska resultatet i delårsrapporten och investeringsnivån var förenligt med de uppställda finansiella målsättningarna kopplade till god ekonomisk hushållning. I delårsrapporten saknades en samlad uppföljning av god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsmässigt perspektiv utifrån de nämndsspecifika målen. Hanteringen bedömdes som otillfredsställande och rutinerna för att följa god ekonomisk hushållning även ur ett verksamhetsperspektiv kommer att vidareutvecklas av Kommunkontoret.

5 Genomförda sammanträffanden och studiebesök mm

Revisorerna har på sedvanligt sätt granskat kommunstyrelsens och nämndernas protokoll, samt följt de olika verksamheterna bl a genom studiebesök.

Vi har överlämnat våra revisionsrapporter till berörda nämnder och till kommunstyrelsen med begäran i förekommande fall om återredovisning av åtgärder. Vår processinriktade granskning och vårt resultatorienterade arbetssätt innebär att granskningen avslutas först sedan vidtagna och/eller planerade åtgärder har redovisats.

Sammanträffanden har skett ett flertal gånger med kommunfullmäktiges presidium. Revisorernas upprättade revisionsrapporter översänds löpande till kommunfullmäktiges presidium. Vi har efterhand, till fullmäktiges ordförande, överlämnat de sakkunnigas revisionsrapporter f v b till fullmäktiges ledamöter i enlighet med kommunallagens 9 kap 16 §.

Vår granskning sker under offentlig insyn. Rapporter, promemorior och övriga skrivelser hänförliga till vår granskning utgör således, efter vår slutbehandling, normalt offentliga handlingar. Rapporter m m överlämnas också löpande till kommunkontoret för registrering på kommunens hemsida.

Revisorerna har också deltagit vid nätverksträffar med Helsingborgs stadsrevision och Landskrona kommunrevision och utbytt erfarenheter med andra kommunrevisorer. Ett särskilt seminarium kommer att anordnas med anledning av de samgranskningar som genomförts med Region Skåne och andra kommuner under april 2007.

Lunds kommunrevision deltar också i Komrevs kundråd för kommuner och medverkar därmed till utvecklingen av den kommunala revisionen i ett nationellt perspektiv.

Under 2006 har kommunkontorets controller deltagit i revisionens presidiummöten och diskussioner har förts om frågor som varit angelägna för revisionen och för kommunstyrelsen. Förfaringssättet har underlättat informationsutbytet mellan revisionen och kommunstyrelsen.

Under 2006 har kommunrevisionen utarbetat ett nytt revisionsreglemente som antagits av kommunfullmäktige. Revisorerna har också omarbetat den skrift som beskriver den kommunala revisionens arbetssätt med anledning av den nya lagstiftning som trädde i kraft 1 juli 2006 och 1 januari 2007.

6   Årets ekonomiska resultat

Under året har kommunrevisionen haft ett budgeterat anslag på 3 671 tkr. Vi har använt 3 657 tkr för ändamål såsom årsarvoden, sammanträdes- och förrättningsersättningar, utbildning och fortbildning av förtroendevalda, sakkunnigt biträde samt interna kostnader. Komrev inom Öhrlings PriceWaterhouse Coopers har biträtt oss i revisionsarbetet under 2006, samt biträtt lekmannarevisorerna för de kommunala bolagen.

FÖR LUNDS KOMMUNS REVISORER

.....
Per Olsson
Ordförande

.....
Anna-Klara Arvidsson
Vice ordförande

.....
Eva Ekelund Olsson
2:e vice ordförande

Sammanfattande förteckning över av sakkunnigt biträde upprättade rapporter och PM revisionsår 2006

Projekt	Överlämnad till
Granskning av delårsrapport januari-augusti 2006	Kommunfullmäktige, Kommunstyrelsen för kännedom
Granskning av kvalitetssystem inom vård och omsorgsnämndens äldreomsorg och LSS	Vård- och omsorgsnämnden och Kommunstyrelsen. Kommunfullmäktige för kännedom
Granskning av avtalsuppföljning	Tekniska nämnden, Utbildningsnämnden och Kommunstyrelsen. Kommunfullmäktige för kännedom
Granskning av samverkan kring psykiskt funktionshindrade	Kommunstyrelsen, Socialnämnden och Region Skåne. Kommunfullmäktige för kännedom
Granskning av ersättningarna från högskolorna	Utbildningsnämnden, BSN-Öster, BSN Norr, BSN Söder, Kommunfullmäktige och Kommunstyrelsen för kännedom
Granskning av bisysslor	Kommunstyrelsen och samtliga nämnder, Kommunfullmäktige för kännedom
Uppföljning av granskning av jämställdhetsarbetet inklusive åtgärder mot sexuella trakasserier	Kommunstyrelsen, BSN-Öster, BSN Norr, Utbildningsnämnd och Servicenämnd. Kommunfullmäktige för kännedom
Uppföljning av granskning av mångfaldsarbetet	Kommunstyrelsen, BSN-Norr, Servicenämnd, Utbildningsnämnd. Kommunfullmäktige för kännedom
Granskning av vård- och omsorg för äldre	Vård- och omsorgsnämnden, Region Skåne. Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige för kännedom
Granskning av målstyrning	Kommunstyrelsen för åtgärder och Kommunfullmäktige för kännedom
Granskning av styrdokument	Kommunstyrelsen, Socialnämnden, Renhållningsstyrelsen. Kommunfullmäktige för kännedom
Revisionsrapport granskning av upphandling	Servicenämnden, renhållningsstyrelsen, Byggnadsnämnden, Barn- och skolnämnd Söder och Kommunstyrelsen. Kommunfullmäktige för kännedom
Revisionsrapport granskning av upphandling	Lunds Energikoncern AB för åtgärder Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige för kännedom
Revisionsrapport granskning av upphandling	Lunds kommuns Fastighets AB för åtgärder Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige för kännedom
Revisionsrapport granskning av upphandling	Lunds kommuns Parkerings AB för åtgärder Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige för kännedom
Granskning av årsredovisning 2006	Kommunstyrelsen för åtgärder och Kommunfullmäktige för kännedom